

AMELLERİN KARŞILIKLARININ VERİLMESİ

<"xml encoding="UTF-8?">

AMELLERİN KARŞILIKLARININ VERİLMESİ

Yüce Allah kur-anı kerimde şöyle buyurmaktadır:
Size dokunan bütün musibetler, ellerinizin kazandığı şeylerden dolayıdır. (Allah) Birçoğunu da
bağışlamaktadır.

Giriş

Amellerin karşılıklarının verilmesi ya da genel bir ifadeyle amellerin sonuçları konusu, gerçekleşmesi kesin olan yaratılış yasalarından biridir. Yani, insan iyi ya da kötü, yaptığı işlerin sonucunu kesinlikle görecektir. İyi işin sonucu, işin neticesi olan ödül olmaktadır. Kuşkusuz her işin karşılığı, genel olarak işin sonucuna göre iyi veya kötü olarak bilinmektedir.

Daha açık bir ifadeyle; bütün işler, yankıya sahiptirler. Örnek olarak; sakinleştirici hap yutmak, bir iştir. Bu işin yankısı, insan ruhunda sevinç ve sakinlik olarak belirmektedir. Bunun karşısında, siyanür hapi yutmak da bir iştir. Bu işin yankısı ise; sağlığın değişik hallere girmesi, iç bulantısı, şiddetli ağrılar ve bazen de ölüm olarak ortaya çıkmaktadır.

Başka bir konu da; yankının, iş ile direkt olarak bağlantısının bulunmasıdır. İş nasıl gerçekleşirse, yankısı da ona uygun olarak gerçekleşmektedir.

Örnek olarak; topu yere vurursak, bir tür iş gerçekleştirmiş oluruz. Bu işin yankısı ise, topun yerden sekmesi olarak gerçekleşecektir. Topu yere yavaş atarsak, onun yerden sekmesi de, o oranda yavaş ve az olacaktır. Ancak topu, hızlı bir şekilde yere vurursak, onun yerden sekmesi de, o oranda hızlı ve çok olacaktır.

Dünya iş ve amel yurdu, ahiret ise ceza ve ödül yurdu olsa da; ceza ve ödül yasası, yalnızca

ahiret ile sınırlı değildir. Çünkü insan bu dünyada da, yapmış olduğu amellerin ödülünü ya da cezasını, bir parça da olsa görmektedir.

Evet, ahiret karşılık verme yurdudur. Orada bütün hesaplar görülecek ve sıfırlanacaktır. Ancak ayetler, rivayetler ve tarihten elde edilen verilere göre; insan bu dünyada da, yapmış olduğu amellerin ödülüne ya da cezasına, bir parça da olsa ulaşacaktır.

Kuşkusuz, bizim amellerimize oranla içinde bulunduğumuz durum; çiftçinin, tarlasına oranla içinde bulunduğu durumuna benzemektedir. Yani, kişi buğday ekerse buğday biçmektedir. Pirinç ekerse pirinç biçmektedir. Arpa ekerse, nasibi arpa olmaktadır.
Mevlana'nın Örneklemesi

Mevlana, dünyayı bir dağa benzetmektedir. Nitekim dağın kenarında yer aldığımız ve yüksek bir sesle bağırdığımız zaman, sesin yankısını bağırdığımız şekilde hemen duymaktayız. Eğer "Allah-u Ekber" diye bağıırırsak, "Allah-u Ekber" yankısını duyarız. Eğer Allah'ın yerine, şeytanı ya da putları bağıırırsak, yine bağırdığımız şeyi duyarız.

Mevlana şiirinde şöyle söylemektedir:
Bu dünya bir dağdır, işimiz nida etmektir.
Nidaları, yankı olarak bize doğru gönderir.
Bu dünya bir dağdır ve senin seslenmendir.
Sesin de, sana doğru geri gelmektedir.

Sorunların Çeşitli Olmasının Nedenleri

Ayetler, rivayetler ve amel konusunda yapılan incelemelere göre; dünyada insanın başına gelen çeşitli sorunların nedenlerini şöyle sıralamak mümkündür:
Amellerin karşılığının verilmesi, imtihan etmek, eğitmek, geri çevirmek, makamın yükseltilmesi, keramet, derecenin çoğaltılması ya da geçmişteki eksikliklerin giderilmesi...
Bu anlamda imam Ali (a.) şöyle buyurmaktadır:

Kuşkusuz zalime gelen bela, onu terbiye etmek içindir. Mümine gelen bela, onu imtihan etmek içindir. Peygamberlere gelen bela, onların derecelerini yükseltmek içindir. Velilere gelen bela, kerametlerinin ve makamlarının yükseltilmesi içindir.
Peygamber efendimizden (s.a.a.) yüce Allah'ın şöyle buyurduğu nakledilmiştir:

Ben, cennete sokmak istediğim kulun bedenine bela (hastalık) veririm. Eğer bu günahlarına kefaret olmazsa, yanıma geleceği zaman hiçbir günahının bulunmaması için, ölüm anında onu sıkıştırırım. Sonra onu cennete sokarım.

Şuayb (a.) ile Gururlu ve Günahkâr Gencin Öyküsü

Dikkat edilmesi gereken başka bir konu da şudur: Amellerin karşılığının verilmesi, kendisini yalnızca dış dünyada görünen sorunlarla göstermemektedir. Bazen cezaların en ağır olan katı kalplilik ve ruh kirliliği şeklinde de ortaya çıkmaktadır. Bu konunun daha iyi anlaşılması için

Mevlana'nın Mesnevi'de anlattığı şu hikâyeye dikkat ediniz:

Hiz. Şuayb (a.) zamanında çok sağlıklı, güçlü, kuvvetli ve iri yapıli bir genç vardı. Bu genç herkesin yanına gider ve şöyle derdi:

Ben günahkâr olmama karşın, hiçbir sıkıntım ve kederim yoktur. Her açıdan sağlıklı, mutlu ve huzur içindeyim. Yüce Allah beni cezalandırmamıştır. Dolayısıyla, Şuayb'in dediği gibi "ilahi ceza ve amellerin karşılığının verilmesi" diye bir şey yoktur. Bunların hepsi yalandır.

Yüce Allah, Şuayb'e (a.) vahiy ederek ona şöyle söylemesini emreder:

Ey akılsız! Seni daha nasıl cezalandırmalıyım? Sen dış görüntü olarak sağlıklısın. Ancak için kapkara kesilmiştir. Kalbin kör olmuş, tersine çevrilmiştir. Bundan dolayı duyan bir kulak, gören bir göz, anlayan bir kalp ve öğüt alan bir akıla sahip olmaktan mahrum kalmaktasın. Yoksa bunca bela senin için yeterli değil mi?

Şuayb (a.) yüce Allah'ın emrini ona ulaştırdınca, genç şöyle dedi:

Eğer Allah beni cezalandırmış ise, bunun alameti nedir?

Şuayb (a.) yüce Allah'tan ona verdiği cezayı açıklamasını isteyince, yüce Allah, Şuayb'e (a.) şöyle vahiy eder:

Ona verdiğim cezanın alameti şudur: Yapmış olduğu ibadetlerden hiçbir şekilde lezzet almamaktadır. Dış görüntü olarak ibadetinin güzelliği vardır. Ancak içi, aynı içi boş ceviz gibi bomboştur.

İçi boş ceviz toprağa ekilse bile asla yeşermez.

Şuayb (a.) yüce Allah'ın emrini ona ulaştırdınca, genç işin sırrını anladı. Ve merkep gibi gül konusunda düşünmeye başladı.

Kur-anı kerim bu tür cezalandırmayı defalarca tekrar etmiştir. Bunun inatçı ve isyankâr kişiler

hakkında olduğunu da buyurmuştur:
Biz onların kalpleri üzerine, onu anlamalarına engel olan örtüler, kulaklarının içine de ağırlık
koyduk.

Bu ilahi bir yasadır. Eğer bir kimse inatçılığa ve kötülük etmeye devam ederse, işte böyle
karmakarışık bir iç dünyaya sahip olmaktadır.
Kur-ana Göre Amellerin Karşılığının Verilmesi

Kur-anı kerim, amellerin karşılığının verileceği konusu üzerinde ısrarla durarak, bu konudaki
ibret verici olayların birçoğunu da açıklamıştır. Çünkü kur-anı kerim, insan eğitmeni mükemmel
bir kitaptır. Öğüt vermek; insanı terbiye etme yöntemlerinden biridir. Kur-anı kerim de bu
yöntemden yararlanarak insan kalbini uyandırmaktadır. Ve insani yüce bilgileri kabul edebilmesi
için alt yapı oluşturmaktadır.

Örnek olarak, Kur-anı kerim şöyle buyurmaktadır:
Size dokunan bütün musibetler, ellerinizin kazandığı şeylerden dolayıdır. (Allah) Birçoğunu da
bağışlamaktadır.

Ayeti kerime, amellerin karşılığının verilmesi konusu üzerinde durarak, amellerin karşılığı olan
musibetlerin bu dünyada da insanın başına geleceğini vurgulamaktadır. Bazı rivayetlerde, bu
ayeti kerime peygamber efendimize göre; (insanı eğitmesi bakımından) en güzel ayet olarak
tanıtılmıştır.

Nitekim Müminlerin Emiri Ali'den (a.), peygamber efendimizin (s.a.a.) bu ayeti okuyarak şöyle
buyurduğu nakledilmiştir:
Bu ayet, kur-anı kerimdeki en güzel ayettir.

Sonra, Ali'ye (a.) hitap ederek şöyle buyurmuştur:

Ey Ali! Bedende meydana gelen yara ve ayağın kayması, işlenen günahtan dolayıdır...

Yine Ali'den (a.) bu ayeti okuduktan sonra şöyle buyurduğu nakledilmiştir:

Bedenin burkulması, taşla çarpmak, ayağın kayması ve bir yaranın oluşması günahtan dolayıdır.

Allah'ın bağışladığı şeyler ise bundan daha çoktur. Dolayısıyla, yüce Allah bu dünyada kimi
günahından ötürü cezalandırırsa, yüce Allah onu ahirette de tekrar cezalandırmaktan daha
yücedir, daha büyüktür, daha uludur.

Kur-anı kerimde, bir önceki ayete benzer başka bir ayet daha bulunmaktadır. Ayeti kerimede
günahların cezasının verilmesinin felsefesine de değinilmiştir. Şöyle buyrulmaktadır:

İnsanların elleriyle kazandıkları (günahlar) şeylerden dolayı karada ve denizde fesat çıktı. Belki (hakka) dönerler diye, onlara yaptıklarının bir kısmını tattırır.

Ayeti kerimede iki konu açıklanmaktadır.

İlk olarak; Sorunlar ve fesatlar, kötü amellerin ya da işlerin sonucudur.

İkinci olarak; Günahkârların, bu sorunlarla karşılaşmakla birlikte ibret almaları, tövbe etmeleri, kendilerini temizleyip arındırmaları ve Allah'a yönelmeleri umulmaktadır.

Kur-anı kerimde, iyi amellerin ödüllendirilmesi konusunda da birçok ayet bulunmaktadır. Burada dikkatlerinizi yalnızca şu ayete çekmek istiyoruz:

Ülkeler halkı iman etseler ve takvalı olsalardı, üzerlerine gökyüzünün ve yeryüzünün bereketlerini açardık. Ancak onlar yalanladılar. Biz de onları kazandıkları şeylerle yakaladık.

Bu ayet, günahlar ile sorunlar arasında ve de iyi işler ile nimetler arasında, kopmaz bir bağlantının var olduğunu açıklamaktadır. Genel olarak, ceza ve ödül haktır. Kesinlikle bu konuya çok önem vermek gerekir.

Günahların yıkıcı ve kötü sonuçları, peygamber efendimizden (s.a.a.) ve masum imamlardan (a.) nakledilen rivayetlerden de açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Örnek olarak, Müminlerin Emiri Ali'den (a.) nakledilen Kumeyl duasında, günahın neden olduğu beş sonuca şöyle değinilmiştir:

Allah'ım! Hicapların yırtılmasına neden olan günahlardan ötürü beni bağışla.

Allah'ım! Cezaların inmesine neden olan günahlardan ötürü beni bağışla.

Allah'ım! Nimetlerin değişmesine neden olan günahlardan ötürü beni bağışla.

Allah'ım! Duaların kabul edilmemesine neden olan günahlardan ötürü beni bağışla.

Allah'ım! Belaların inmesine neden olan günahlardan ötürü beni bağışla.

Bazı rivayetlerde günahların kötü sonuçları açıklanmıştır. Örnek olarak, İmam Sadık (a.) bu konuda şöyle buyurmaktadır:

Nimetlerin değişmesine neden olan günah; başkalarının haklarına tecavüz etmektir. Pişman olmaya neden olan günah; insan öldürmektir. Belaların inmesine neden olan günah; zulüm etmektir.

Hicapların parçalanmasına neden olan günah; şarap (alkol) içmektir. Rızkı azalıp kesilmesine neden olan günah; zina etmektir. Ömrün kısalmasına neden olan günah; akraba ziyaretini terk etmektir. Duanın kabul edilmemesine ve havanın kararmasına neden olan günah; anne ve babaya saygısızlık edip incitmektir.

Kur-anı Kerimden Bir Öykü

Kur-anı kerim, rivayetler ve tarih kitaplarında amellerin karşılığının verilmesiyle ilgili olarak ibret verici birçok öykü bulunmaktadır. Bu öykülerin her biri, öğüt olarak kötü işlerden uzaklaşmamıza ve günahları kontrol etme gücünü kazanmamıza neden olacak kadar yeterli derse sahiptir. Bu makalenin sonunda, dikkatlerinizi bahçe sahiplerine çekmek istiyoruz: Bir zamanlar İslam dini gelmeden önce, Yemen ülkesinde, Sana kentine yaklaşık dört fersahlık uzaklıkta olan "Sarvan veya Zarvan" adında bir köy bulunmaktaydı.

Bu köyde bin bir çeşit ağaçları ve meyveleri olan bir bahçe vardı. Bu bahçenin sahibi genç, cömert ve dindar bir kimse idi. Genç adam, bahçenin ürününden kendisinin ve ailesinin ihtiyacını alır, geriye kalan ürünü de fakirler arasında dağıtırdı. Bundan dolayı, bahçenin ürünü yıldan yıla artar ve bereketlenirdi. Fakirler, her yılın ürün devşirme zamanında bahçenin yanına giderlerdi. Bahçe sahibi de büyük bir olgunlukla ve güler bir yüzle bahçenin ürününden onlara verirdi. Böylece onları çok hoşnut ederdi.

Dindar genç adam, bazen çocuklarını yanına çağırarak onlara öğütler verirdi. Özellikle, fakirlere yardım etmek konusu üzerinde çok tavsiyelerde bulunurdu.

Ömrünün sonlarına doğru, bahçenin ürününden fakirlere vermelerini ve onlardan mahrum etmemelerini ısrarla da vurgulamıştı. Ancak onların duyacak kulakları yoktu. Gurur ve gaflet, şefkatli babalarının öğütlerini dinlemelerine ve uygulamalarına engel olmuştu.

Nihayet ölüm kapıya gelmişti. Bahçe sahibi dünyadan göçüp gitmişti. Bahçe artık çocukların eline düşmüştü. Çocuklar, dünyanın aldatıcı süsünün verdiği sarhoşlukla yardımsever babalarının yapmış olduğu öğütleri unutmuşlardı. Nitekim bahçenin ürününden hiçbir fakire vermeyecekleri ve yalnızca kendileri için saklayacakları konusunda da yemin etmişlerdi. Bu kötü işlerini de şöyle yorumluyorlardı:

Biz çoluk çocuk sahibiyiz. Bahçenin ürünleri, yalnızca kendi geçimimizi sağlamak için olmak zorundadır.

Onlar, bu gururluca vermiş oldukları karar konusunda çok ciddi idiler. Bundan dolayı "Allah izin verirse" demeyi bile terk etmişlerdi.

Bir süre geçmiş ve ürün devşirme zamanı gelmişti. Onlar, birbirleriyle anlaşarak sabah erkenden fakirlere görünmeden bağın ürünlerini devşirmeye ve toplamaya gideceklerine ilişkin yemin etmişlerdi. Bu işi de yapmışlardı.

Fakirler, çocukların babalarının zamanında alışmış oldukları durum üzere "hakkımız verilecek" umuduyla bahçeye gelmişlerdi. Ancak elleri boş geri dönmüşler ve mahrum bırakılmışlardı.

İşte bu günah, yüce Allah'ın bahçe sahiplerine öfkelenmesine neden olmuştu. Gece yarısı yok edici bir yıldırım göndermişti. Yıldırım yemyeşil olan bahçeyi gece karanlığı gibi kapkara olacak bir şekilde yakmıştı. Bahçeden de geriye yalnızca kül kalmıştı.

Kur-anı kerim bu konuda şöyle buyurmaktadır:

Ancak onlar uyurlarken hemen dolaşıcı bir bela, onu sardı. Sonra bahçe simsiyah kesiliverdi. Bahçe sahipleri, her şeyden habersiz sabahleyin birbirlerine seslenmişler ve ürünü devşirmek için bahçenin yoluna düşmüşlerdi. Bahçe yolunda birbirlerine kısık bir sesle şöyle söylüyorlardı:

Dikkat ediniz. Bu gün, bir fakir dahi olsa, bahçenize yaklaştırmayın. Bahçeye vardıkları zaman külden ve çerçöpten başka bir şey görememişlerdi. Her şey değişmişti. Hatta inanamayacak kadar başları da dönmüştü. Bundan dolayı şöyle söylemekteydiler:

Herhalde biz yolu kayıp ettik.

Sonra şöyle dediler: Her şey elimizden çıkıp gitti. Tamamen mahrum bırakıldık. İçlerindeki en akıllı olan kardeşleri onlara şöyle dedi:

Ben size demedim mi? Rabbinizi tesbih etmeniz gerekmez miydi? Öteki kardeşler kendilerine gelerek ibret almışlar ve Allah'ı tesbih etmişlerdi. Kendilerinin, zalim ve gururlu olduklarını kabul etmişlerdi. Birbirlerini kınayarak şöyle feryat etmişlerdi: Yazıklar olsun bize! Biz azgınlarmışız.

Çevirmen: Mahmut ACAR